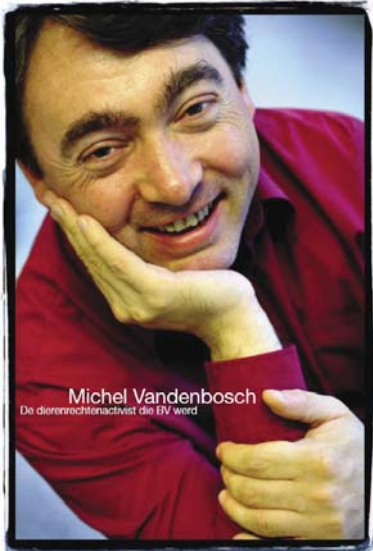

De dierenrechtenactivist die BV werd

Van Pamela Anderson tot Prins Laurent... er zijn beroemdheden genoeg die het opnemen voor de rechten van dieren. De omgekeerde gang van zaken - dierenrechtenactivisten die het schoppen tot celebrities – is uitzonderlijker, en misschien hebben we met Michel Vandenbosch wel een unicum in ons landje. De voorzitter van GAIA publiceerde onlangs

De Dierencrisis

, zijn tweede boek. Een goede gelegenheid om met hem te gaan praten in GAIA's hoofdkwartier in Brussel...

Vandenbosch is niet alleen een doener maar ook een denker. Hoe hij de strijd voor dieren ziet, zet hij op boeiende wijze uiteen in zijn laatste werk. De Michel die we met dit artikel wilden ontdekken is echter de Michel die we Elvis zagen imiteren op het trouwfeest van een gemeenschappelijke vriend. De Michel met wie we jaren geleden aan de toog van ons stamcafé hingen. De Michel, kortom, van achter de schermen...

EVA Magazine: Een kleine greep uit het resultaat van wat ge-google: Michel Vandenbosch wordt op een website geopperd als kandidaat voor de lelijkste mens van Vlaanderen. Baasjes, zo voegt de voordrager eraan toe, lijken op hun hond, maar in het geval van Michel is dat pure dierenmishandeling. Of nog: 'Hij is een stuk ongedierte dat moet verdelgd worden'. Hoe reageer je wanneer mensen dergelijke dingen over je schrijven?

Michel Vandenbosch: [lacht, blaast en zucht] Zo'n dingen doen me niets. Hoge bomen vangen veel wind. Toen we net begonnen met GAIA, zou ik me daar wel druk in gemaakt hebben en gereageerd hebben, maar die tijd is al lang voorbij. Zo'n dingen schrijven ze over iedereen die enige bekendheid heeft.

Wat raakt je dan wel?

Wat me irriteert is wanneer men probeert mijn of GAIA's integriteit aan te tasten, en wanneer mensen een beeld schetsen dat niet strookt met de werkelijkheid.

Dat is allesbehalve leuk, maar dan denk ik niet alleen aan mezelf, maar aan wat voor gevolgen dat heeft voor de dierenrechtenbeweging in het algemeen, en welk effect het heeft op de manier waarop het publiek aankijkt tegen mensen die zich inzetten tegen dierenmishandeling. Zo'n zaken kunnen mensen bevestigen in hun onverschilligheid tegenover dierenleed. Daar zijn vaak weinig excuses voor nodig. Dat is wat me het meest zorgen baart.

Dat jij als het gezicht van GAIA Bekende Vlaming-status hebt gekregen, is een tweesnijdend zwaard. Je weet dat er mensen zijn die 'je kop niet kunnen zien', en mede daardoor GAIA ook geen warm hart toedragen. Anderzijds kan je zo juist meer dingen bereiken. Hoe denk je daar zelf over?

Ik ervaar vooral elke dag dat vele mensen GAIA en mezelf een warm hart toedragen, en dat de rabiante anti's zich vooral door GAIA bedreigd voelen in een of ander eigenbelang. Maar goed. Zo'n vaste, bekende woordvoerder heeft voor GAIA inderdaad

voor- en nadelen. Nu, ik ben niet aan de strijd voor dierenrechten begonnen met het idee dat ik bekend wou worden. Dat was het minste van mijn zorgen. Ik vroeg me af hoe je de maatschappij zo gauw en zo massaal mogelijk de wantoestanden kon duidelijk maken. Het antwoord daarop luidt: door de kanalen van de media te gebruiken. Gezien mijn persoonlijkheid, temperament, en sommige eigenschappen en kwaliteiten die me in staat stelden een aantal problemen aan te kaarten in de media, ben ik op het voorplan getreden. Ik besef goed waarin de media geïnteresseerd zijn en weet dat hun criteria om iets interessant te vinden, verschillen van deze die een dierenrechtenorganisatie hanteert. Je moet een beetje oog hebben voor waar die twee mekaar kunnen overlappen. En daar moet je zijn. Evident is dat niet. Bovendien is media-aandacht alléén niet voldoende is om het misbruik van dieren uit de wereld te helpen. Gewoonlijk berichten de massamedia immers zeer oppervlakkig over dierenleed en dierenrechten, vaak ook zonder kennis van zaken. Ze zijn zeker niet per definitie 'voor de goede zaak' en dus pro dierenrechten. Bewegingen, groepen of partijen met enige maatschappelijke impact hebben trouwens altijd gewerkt met boegbeelden. Dat is logisch. Het publiek moet zich kunnen herkennen, het moet een aanspreekpunt hebben, een herkenbaar gezicht. Door bekendheid gaan er natuurlijk ook deuren open. Ook toppolitici kennen mij, en ik kan er al sneller mee gaan overleggen. Dat helpt ook om resultaten te bereiken. Het nadeel is inderdaad dat mensen je soms gaan identificeren met de organisatie, en als sommigen je gezicht niet kunnen zien... tja, zoiets is onvermijdelijk. Je kan als dierenactivist niet voor iedereen goed doen. Ook terreinwerk, waarvoor ik incognito moest zijn, is nu natuurlijk niet meer mogelijk [lacht]. En ook niet zo leuk is dat je rabiante vijanden je makkelijk herkennen, en je dus kunnen vinden wanneer ze hun frustraties eens willen afreageren...

Ja zeg, ik wil de dikke nek niet gaan uithangen hé. Ik kom uit een arbeidersgezin, en ik wil mijn roots niet verloochenen.

‘Mediageil’ is een woord dat sommige mensen in jouw geval niet schuwen...

Flauw is dat. Ik word gevraagd voor televisie of interviews en niet omgekeerd. En ik doe alleen maar mee met een programma als het functioneel en zinvol is, als ik er een boodschap in kwijt kan. Ik weiger trouwens ook geregeld. Ik zal bijvoorbeeld niet gauw aan een TV-quiz deelnemen zonder dat er een item is dat te maken heeft met de strijd voor dierenrechten.

Anderzijds... misschien dat mensen in zo’n geval zouden denken van: ‘aha, die Vandenbosch kan eindelijk eens zwijgen over zijn dierenrechten. Blijkbaar moet hij niet altijd zeuren’...?

[denkt] Ja, zo heb ik er nog niet over nagedacht. Ik probeer natuurlijk wel op te letten voor het ‘daar-is-‘m-weer’ effect en wil niet dat mensen een aversie krijgen van mij of GAIA. Het voordeel van die populaire shows, zoals toen ik met het TV-programma *Verschoten en Zoon* meedeed, is inderdaad dat de mensen een andere kant van je leren kennen, en dat je niet moet overkomen als de constante aanklager. Het ging toen ook wel om een aanklacht tegen bont, maar dan verpakt in volkse humor. Sommige mensen vertellen me dat dergelijke dingen beneden mijn waardigheid zijn. Ja zeg, ik wil de

dikke nek

niet gaan uithangen hé. Ik kom uit een arbeidersgezin, en ik wil mijn roots niet verloochenen.

Ik ben je zelfs in een *Suske en Wiske* album tegengekomen...

[lacht] Ja, dat vond ik wel leuk: als kind verslond ik die strips en ik had me natuurlijk nooit kunnen voorstellen dat ik er ooit zelf in zou optreden. Trouwens, dat album, *De Koeienkommissie*

, gaat over dierenrechten en is volgens mij één van de beste

Sus en Wis

albums die er zijn.

Ik ben niet aan de strijd voor dierenrechten begonnen met het idee dat ik bekend zou worden. Dat was het minste van mijn zorgen.

Mocht jij morgen uit GAIA wegvallen, wat gebeurt er dan?

Dan neemt Ann De Greef, overigens nu al een goed televisiedebater, mijn rol wellicht over en dan zien we wel verder... Trouwens, in zo'n geval is er vaak iemand binnen de organisatie die plots opstaat en zich, gewoon omdat het moet, ontpopt tot een leidersfiguur en vaardigheden blijkt te hebben waarvan hij of zij misschien zelf het bestaan niet wist. Er zijn natuurlijk ook organisaties die sterven met het verdwijnen van hun leider, maar hier zou dat zeker niet zo zijn, ook al vermoeden sommige mensen ongetwijfeld het tegendeel. GAIA zou misschien wel een andere look krijgen, zou zich anders kunnen organiseren, maar veel zorgen maak ik me daar niet over.

Zij die je met de dood willen bedreigen kunnen we dus meegeven dat dat geen enkele zin heeft...?

[lacht] Inderdaad, dat is totaal zinloos. Dat is een tactiek die in vuile oorlogen al eens wordt gebruikt: het boegbeeld onthoofden, in de hoop dat alles als een kaartenhuis in elkaar stuikt. Niet hier, dus.

Stel dat morgen alle kooien plots leeg waren, en dat er geen dierlijk of menselijk leed meer was op deze planeet, wat zou je doen?

[denkt diep na]. Gezien de aard van het beestje is dat natuurlijk niet mogelijk, maar stél... misschien dat ik dan zou proberen entertainer te worden. Misschien een zangcarrière, wie weet. Hoewel, om daar nu nog mee te starten, zit ik wellicht al ver over de leeftijdslimiet. Nu, er zullen altijd wel conflicten rijzen, en dan heb je steeds diplomaten nodig. Er zit een diplomaat in mij – ook al vermoeden de meeste mensen, die mij niet kennen, dat niet. Maar goed doordachte, doeltreffende diplomatie, iets wat de media zelden belichten, heb ik al vaker aan de dag moeten leggen om resultaten te bereiken met GAIA. Dus misschien zou ik dan mijn onderhandelaartalent verder

kunnen ontwikkelen om conflicten gewelddoos te helpen oplossen. Reisgids zijn zou me ook wel liggen, maar dan liefst met een assistent(e) erbij, die zich met de administratieve rompslomp bezighoudt. Of historische documentairemaker. Ik houd van geschiedenis en breng mensen graag dingen bij, op een interessante manier.

Een job en een leven als die van jou kan je enkel volhouden als er continu een vuur brandt. Blijft dat met de zelfde intensiteit wakkeren, of moet je er af en toe een stuk hout opgooien?

Ik denk dat dat vuur doorheen de jaren ouder en evenwichtiger is geworden. In het begin waren dat vlammen die piekten en door mekaar flakkerden en uitschoten. Nu brandt het met evenveel intensiteit, maar de vlammen zijn evenwichtiger en schieten minder uit. Gedreven ben ik nog

steeds, maar dan met veel meer ervaring. Dat betekent niet dat ik soms niet diep ontgoocheld kan zijn. In de afgelopen jaren hebben we wel wat drek over onze kop gekregen. Het moeilijkste moment was toen tijdens een van onze acties in Nieuwpoort tegen de lange afstandstransporten van schapen in 1995 een rijkswachter gewond geraakte. Onze actie was vreedzaam en symbolisch, en het was een spijtig ongeval, maar door de media werden we afgeschilderd als de grootste terroristen sinds Atilla de Hun. Die dreun is toen heel hard aangekomen. Maar we zetten er ons snel weer over. Je mag nooit wanhopen. Je krijgt nooit de gehele samenleving tegen je. Er zijn mensen die de situatie doorhebben, en het geeft moed als je die mensen hun stem hoort. Onlangs kwam een moslim me de hand drukken. Hij zei me: 'meneer, ik bid elke dag voor u.' Dat zijn mooie gebaren, die je de kracht geven om door te gaan.

Verder onderzoek ik het brandpunt van de dieren crisis, hoe het zover is kunnen komen, en waarom niet enkel het dierenleed problematisch is maar ook het doden van dieren.

Je vertelde aan het weekblad *Humo* dat je geen vleeseters kan tongzoenen omdat er door hun mond lijken zijn gepasseerd. Een reactie op een website:

'Dat is niet alleen goor, maar het ruikt ook naar fundamentalisme. Doet me onwillekeurig terugdenken aan die Nederlandse imam die halsstarrig weigerde om Rita Verdonk, Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie, de hand te schudden.'

Tja... Iemand de hand drukken is iets anders dan iemand intiem kussen, wat mij betreft. Wie mijn probleem daarmee ziet als fundamentalisme snapt niet wat ethische vegetariërs eigenlijk bezielt – bezielt in de goede zin van het woord dan. Nu, ik begrijp wel dat mensen daar allemaal niet zo goed kunnen inkomen, maar wat ik niet begrijp is waarom die man of vrouw zich geïsoleerd moet voelen. Hoogstwaarschijnlijk wordt hij of zij nooit met mij geconfronteerd in zo'n intieme situatie [lacht].

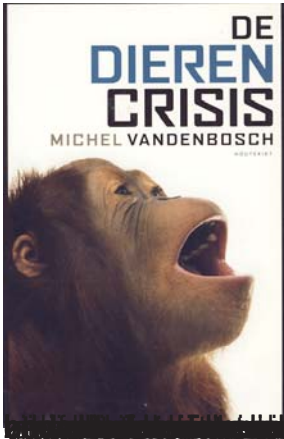
Na *Recht voor de Beesten* verscheen na lang wachten onlangs je tweede boek. Wat heb je willen doen met *De Dieren crisis*?

Mijn eerste boek was een historiek van de ontstaansgeschiedenis en de vier eerste jaren van GAIA. Ik begon aan het tweede boek met de idee een klein boekje met de filosofische lijnen van de dierenrechtenbeweging te schrijven, maar ik vreesde al gauw dat het te pamflettair zou overkomen, te weinig onderbouwd. Ik wilde dieper graven dan in het vorige boek. Om slechts enkele elementen aan te geven: ik ben vertrokken van drie concrete problemen, die ik van dichtbij heb meegemaakt: de veemarkten, de veetransporten en de massale dierendoding door de vleesschandalen. Verder onderzoek ik het brandpunt van de dieren crisis, hoe het zover is kunnen komen,

Geschreven door Tobias Leenaert

woensdag, 04 maart 2009 15:08 - Laatst aangepast dinsdag, 28 april 2009 13:37

Verder lezen

- *Recht voor de Beesten*, Hadewijch, 1996.

Enkel nog te verkrijgen in de bibliotheek of te downloaden via www.gaia.be .

- *De Dierencrisis*, Houtekiet, 2005.

Te bestellen bij [GAIA](http://www.gaia.be) tegen €19,95 (+ 2 euro verzendingskosten). Leden van GAIA betalen €16,95 (+ 2 euro verzendingskosten).

Dit interview werd gepubliceerd in [EVA Magazine 19](#) .